

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Muvekita 4, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 93 00, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj:

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
UREDA ZA VETERINARSTVO BIH
ZA 2006. GODINU**

Sarajevo, maj 2007. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu	4
3.	Nalazi revizije i preporuke	5
3.1.	Sistem internih kontrola	5
3.1.1.	Problematika ušnih markica	6
3.2.	Nabavke u toku 2006. godine	7
3.3.	Izvršenje budžeta	8
3.3.1.	Realizacija programa posebnih namjena	8
3.4.	IT sistem	11
III	KORESPONDENCIJA	12
IV	REZIME	13

Prilog: Tabele izvršenja budžeta od 01.01. do 31.12.2006. godine, za Ured za veterinarstvo i Agenciju za označavanje životinja.

I MIŠLJENJE REVIZORA

- a. Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja na dan 31.12.2006. godine u Uredu za veterinarstvo i Agenciji za označavanje životinja (u daljnjem tekstu: Ured).
- b. Rukovodstvo Ureda je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.
- c. Zakonski temelj revizije sadržan je u Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/06). Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI ("Službeni glasnik BiH", broj 5/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sistema internih kontrola kojima se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine, pouzdano izvještavanje i efikasno poslovanje.
- d. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, usuglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Ureda za 2006. godinu realno i objektivno prikazuju finansijsko stanje Ureda na dan 31. decembra 2006. godine u svim značajnijim aspektima poslovanja, osim za kvalifikacije efekata koje na finansijske izvještaje imaju sljedeće stavke:

- ***Propusti u pogledu funkcioniranja sistema internih kontrola u toku 2006. godine (vidjeti tačku 3.1.)***
- ***Problematika ušnih markica zbog ograničenja obima rada (vidjeti tačku 3.1.1.)***
- ***Nedostaci i propusti koji govore o propustima i nedostacima u pogledu primjene Zakona o javnim nabavkama (vidjeti tačku 3.2. i 3.3.1. koje govori o propustima nabavki)***

Sarajevo, 24.04.2007. godine

I REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ

1. Uvod

Na osnovu Zakona o vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara je na sjednici održanoj 5. oktobra 2000. godine donijelo Odluku o osnivanju Ureda za veterinarstvo BiH (u daljem tekstu: Ured), istom se utvrđuje nadležnost, način rukovođenja, ostvarivanje saradnje i druga pitanja od značaja za Ured. U okviru svoje nadležnosti Ured obavlja, posebno slijedeće poslove:

- Predlaže propise i koordiniranje jedinstvenih mjera, metoda i postupaka kontrole zaraznih i parazitskih bolesti životinja;
- Predlaže propise veterinarskih uvjeta za međunarodni promet životinja, sirovina, otpadaka i sirovina životinjskog porijekla;
- Koordinira rad granične veterinarske inspekcije i predlaže propise jedinstvene dokumentacije za izvoz odnosno uvoz životinja, sirovina, otpadaka i sirovina životinjskog porijekla i ustrojavanje informacijskog sistema granične veterinarske inspekcije;
- Suraduje sa međunarodnim veterinarskim, zdravstvenim i sličnim institucijama i udrugama;
- Koordinira predstavljanje BiH u međunarodnim institucijama iz oblasti veterinarstva;
- Prati međunarodne propise iz oblasti veterinarstva;
- Međuentitetsko usaglašavanje propisa iz oblasti veterinarstva.

2. Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Ureda za veterinarstvo za 2005. godinu, o čemu je sastavljen Izvještaj, kao i prethodnu fazu revizije za 2006. godinu. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvještaju i Uredu za veterinarstvo je sugerisano da ih razmotri, te poduzme određene aktivnosti na otklanjanju istih kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

Ured za veterinarstvo je u propisanom roku od 60 dana, u skladu sa odredbama članka 16. stav 3 Zakona o reviziji institucija BiH, dostavio Odgovor o preduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvještaju za 2005. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije, dane u navedenom Izvještaju i danim preporukama u prethodnoj reviziji, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u Odgovoru o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvještaju za 2005. godinu, utvrdili smo koje su preporuke i sugestije realizirane, koje su u toku, a koje nisu realizirane.

Realizirane preporuke:

- Riješeno pitanje upravljanja i rukovođenja tj. status budžetskog korisnika za Agenciju za označavanje životinja, tako da spomenuta Agencija od 01.01.2007. godine neće biti poseban budžetski korisnik, već će biti u sklopu budžeta Ureda za veterinarstvo.

Aktivnosti koje su u toku:

- Aktivnosti na dogradnji sistema internih kontrola koji reguliraju problematiku većeg broja frekventnih troškova kao i ostalih procesa poslovanja;

Aktivnosti koje nisu realizirane:

- Primjena Zakona o javnim nabavkama nije sprovedena dosljedno, te su uočene određene slabosti i propusti;

3. Nalazi revizije i preporuke za 2006. godinu**3.1. Sistem internih kontrola**

Revizija je izvršila ispitivanje sistema internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvalitete finansijskog upravljanja u Uredu za veterinarstvo i ponovno uočila određene slabosti i propuste.

Ponovno skrećemo pažnju na Praktični vodič za efikasnu internu kontrolu u institucijama Bosne i Hercegovine koji sadržava smjernice u pogledu izrade Pravilnika o internim kontrolama. Vodič je u okviru Akcijskog plana usvojilo Vijeće ministara i temelji se na u svijetu široko prihvaćenom modelu sistema internih kontrola od pet komponenti:

- kontrolnog okruženja,
- procjene rizika,
- kontrolnih aktivnosti,
- informacija i komunikacija,
- monitoring.

Po mišljenju revizije, Ured za veterinarstvo do sada nije poduzeo cjelovite aktivnosti na izgradnji modela internih kontrola koji se temelji na gore spomenutim načelima. Ponovno smo uočili kako se u svim slučajevima ne vodi uredna i ažurna evidencija o potrošnji goriva u usporedbi sa pređenim kilometrima, pravdanje putnih naloga se ne vrši u skladu sa Odlukom Vijeća ministara, zabilježeno je retroaktivno izdavanje putnih naloga, na pojedinim računima reprezentacije nema izvještaja o učinjenom trošku. Posebno želimo naglasiti potrebu poboljšanja sistema internih kontrola kada je u pitanju realiziranje programa posebnih namjena, gdje su uočeni neki nedostaci i propusti (detaljnije o ovoj problematici u poglavlju 3.3. ovog Izvještaja). Nadalje uočili smo prilikom revidiranja izvršenog popisa sredstava, kako ne postoje reversi za zaduženja sredstava, tako smo uočili kako su neka sredstva evidentirana u Agenciji za označavanje životinja u Banja Luci, a nalaze se u Uredu u Sarajevu. Također nismo se uvjerali kako postoje odgovarajuća zaduženja za opremu koja se nalazi u uredima za unos podataka, tako da bi zaduženja – reverse trebalo žurno sačiniti. Zamijetili smo kako nisu popisana potraživanja za nenaplaćene certifikate iz raniji razdoblja (popisana samo ukupna naplata certifikata u 2006. godini i stanje na zalih). Nadalje smo uočili kao nisu popisane akontacije za službena putovanja u Agenciji za označavanje životinja.

Posebno naglašavamo potrebu ustrojavanje internih kontrola u procesu nabavke i distribucije ušnih markica o čemu ćemo nešto kasnije više reći (vidjeti poglavlje 3.1.1.ovog Izvještaja)

Revizija ponovno sugeriše rukovodstvu Ureda identifikaciju svih značajnijih procese poslovanja i određivanje rizika za svaki poslovni proces (rizici poslovanja), te u skladu sa procijenjenim rizicima kreirati sistem internih kontrola koji će preventivno djelovati i spriječiti moguće nepravilnosti (u razumnom uvjerenju). Nadalje preporučujemo i dosljednu primjenu postojećih pravila i procedura.

Testiranjem obračuna neto plaća uočeno je kako za decembar 2006. godine nije isplaćena plaća voditelju Agencije za označavanje životinja na temelju Rješenja direktora u kojem se navodi kako isti nije prisustvovao na poslu u decembru 2006. godine, te kako nije donio bilo kakav dokaz kojim bi opravdao odsustvo sa posla. Međutim zaposleniku je isplaćena plaća za decembar 2006. godine uz januarsku plaću na teret budžetske 2007. godine. Inače uočili smo kako istom zaposleniku nisu isplaćene plaće za juni i pola jula 2006. godine i iste nisu ni evidentirane na obavezama. Naime ovdje se radi o jednom slučaju gdje je pokrenuta disciplinska odgovornost i isti postupak je započet u toku 2006. godine (prema našim informacijama još nije u cijelosti završen), te sugerišemo rukovodstvu Ureda za veterinarstvo dosljednu primjenu propisa u ovakvim specifičnim slučajevima.

3.1.1. Problematika ušnih markica

BiH je u posljednjih par godina razvila sistem za identifikaciju i registraciju životinja, sa posebnim osvrtom na goveda, koji bi trebao poslužiti kao temelj za efikasnu veterinarsku kontrolu. Samo implementiranje ovog projekta je počelo krajem 2003. godine. Tokom revizije uočili smo problem koji se po mišljenju revizije posebno isticao, a to je problemi u radu sistema distribucije ušnih markica. U razgovoru sa zaposlenicima često se isticao spomenuti problem, gdje se ukazivalo na određene propuste i nedostatke. Nedostaci ovog sistema su se ogledali u činjenici kako su određene veterinarske organizacije javljale kako imaju nedostatak ušnih markica iako je printana zadovoljavajuća količina (ili bar približno zadovoljavajuća). Imajući ova saznanja u vidu revizija je prišla utvrđivanju stvarnog stanja tj. nekoj vrsti inventure stanja markica koje su odštampane i markice koje su iskorištene tj. upotrijebljeni za označavanje životinja i tom prilikom smo utvrdili sljedeće stanje ušnih markica:

Izrađenih ušnih markica	651.909 komada
Označenih životinja	343.455 (na dan 17.04.2007.)

Prema procjeni na zalihama se nalazi oko 100.000 kom. (Prema riječima zaposlenih, nije praksa utvrđivanja stvarnog stanje zaliha zbog obimnog posla brojanja. Brojanje se ne obavlja prilikom preuzimanja ušnih markica od strane dobavljača već se nakon izvršene isporuke svih markica iz skladišta ustanovi eventualni manjak ili višak u odnosu na naručenu količinu te se potom obavijesti dobavljač. Ovakav način ne omogućava utvrđivanje trenutnog stanja zaliha jer nije utvrđeno početno stanje, što je predstavljalo ograničenje obimu rada). Nadalje uočili smo također kako su postojali određeni problemi u pogledu načina distribucije ušnih markica (da li koristiti automobil od Agencije za označavanje životinja ili poštom), što također predstavlja dodatni problem u procesu označavanja životinja. Mišljenja smo kako bi ovakve probleme trebalo hitno riješiti na odgovarajući način i omogućiti pravovremeno dostavljanje ušnih markica na svim lokacijama, te osigurati odgovarajući način transporta i za urgentne potrebe.

Tokom revizije imali smo na uvid Izvještaj ekspertne misije za identifikaciju i kontrolu kretanja životinja koji je sačinjen 21-23 novembra 2006. godine u kojem se također naglašavaju spomenuti problemi.

Ured za reviziju smatra kako je nužno ojačati sistem internih kontrola cjelokupnog sistema registracije i identifikacije životinja. Nadalje, sugerišemo rukovodstvu Ureda za veterinarstvo posebno analizu nabavke i distribucije ušnih markica (utvrditi razloge nesrazmjera između izrađenih 651.909 komada ušnih markica i označenih 343.455 životinja), te utvrđivanje razloga zašto se u određenim momentima tokom 2006. godine potražnja za ušnim markicama nije mogla zadovoljiti, a na drugoj strani uočili smo zalihe istih na određenim lokacijama. Dojam je revizije kako problem sa ušnim markicama tokom 2006. godine generirao mnoge probleme u samom radu Agencije za označavanje životinja koja je smještena u Banja Luci.

Kada je u pitanju cjelokupna problematika sistema registriranja i identifikiranja životinja, revizija podržava i cijeni korisnim za rukovodstvo Ureda za veterinarstvo Izvještaj sačinjen 21-23 novembra 2006. godine od ekspertne misije, te bi, po mišljenju revizije, trebalo poduzeti određene aktivnosti na implementiranju preporuka i sugestija u spomenutom Izvještaju.

3.2. Nabavke u toku 2006. godine

Tokom revizije utvrdili smo kako Ured za veterinarstvo nije dosljedno primjenjivao Zakon o javnim nabavkama u svim segmentima (primjerice Internet usluge koje su iznosile 8.042,08 KM, troškovi uredskog materijala koji je u 2006. godini iznosio 23.940,20 KM itd. U ovom poglavlju govorimo o slabostima izvršenih nabavki u pogledu realizacije tekućeg budžeta, a u poglavlju 3.3.1. o uočenim propustima u pogledu nabavki kod realizacije programa posebnih namjena.

Uočeni nedostaci i propusti kod izvršenih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama:

- Prilikom nabavke putničkog automobila "Škoda" uočili smo kako na ponudama nije upisano vrijeme kada su ponude stigle, te kako tenderska dokumentacija ne sadrži podatke koji su propisani članom 13. i 21.stav 10.
- Nadalje smo uočili kako nisu određeni podkriteriji za određivanje najpovoljnije ponude i načina vrednovanja ekonomski najpovoljnije ponude, tako da je nejasno na koji način je izvršen izbor najpovoljnijeg dobavljača.
- Nije ostavljen neki razuman rok dobavljačima od datuma prijema ponuda do datuma otvaranja ponuda (datum prijema ponuda 20.11.06 do 16 sati, a datum i vrijeme otvaranja ponuda 17 sati).
- Zapisnik sa otvaranja ponuda nije dostavljen ponuđačima.
- Kod nabavke kompjuterske opreme, nakon provođenja otvorenog postupka javne nabavke, potpisan je Ugovor sa dobavljačem na iznos 15.731,90 KM (sa PDV-om). Naknadno je napravljen Aneks Ugovora kojim je od istog dobavljača nabavljena dodatna količina kompjuterske opreme za 9.533,16 (sa PDV-om). Ovakav način nabavke robe nije u skladu sa Zakonom javnim nabavkama jer iznos dodatne nabavke prelazi 50% vrijednosti prvog Ugovora.
- Prilikom revidiranja procedura nabavke zaštitne opreme za veterinarske inspektore utvrdili smo kako članovi Povjerenstva za nabavku nisu potpisali izjavu o povjerljivosti i izjavu o nepristranosti, te kako na protokoliranoj kovrti nije upisano vrijeme prijema pošiljke.

Revizija sugerše rukovodstvu Ureda obaveznu dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama u svim njegovim segmentima. Nadalje preporučujemo

rukovodstvu Ureda pažljivo analiziranje pobrojanih nepravilnosti i propust kako se ubuduće takvi propusti ne bi ponavljali.

3.3. Izvršenje budžeta

Budžet Ureda za tekuće izdatke, kapitalne izdatke i programe posebnih namjena planiran je u iznosu od 2.400.000,00 KM, a isti je realiziran u iznosu od 1.930.448,00 KM što predstavlja 80% izvršenja u odnosu na planirana sredstva budžeta. Odobreni budžet za Agenciju za označavanje životinja iznosio je 798.290,00 KM, a isti je realiziran u iznosu od 682.018,00 KM što predstavlja 85% izvršenja u odnosu na planirana sredstva.

Zapažanje revizije u pogledu izvršenja budžeta za 2006. godinu po pojedinim značajnijim kategorijama transakcija, troškova kao i realizaciji programa posebnih namjena su sljedeća:

3.3.1. Realizacija programa posebnih namjena

Praćenje rezidua određenih stvari u životinjama i proizvodima (020)

Program praćenja rezidua određenih stvari u životinjama i proizvodima je planiran u iznosu od 187.000,00 KM, a isti je realiziran u iznosu od 16.435,00 KM ili 9 % u odnosu na odobreni plan.

- Uočeni su određeni nedostaci u provođenju nabavki potrošnog materijala: Obzirom na planiranu vrijednost nabavke (od 22.000 KM kao lot u otvorenom postupku iz prosinca 2005. godine) bio je primjenjiv i drugi postupak (konkurentski poziv). Dostavljene ponude su iznad planirane vrijednosti nabavke, što znači kako ih nije trebalo ni razmatrati i bodovati, a sam postupak je trebalo poništiti.
- Tenderska dokumentacija nije dovoljno precizna (npr. navedena mjere za epruvete je paket pa su ponude stizale za paket od 100 i 1000 kom, nema tražene količine za naljepnice, nema karakteristika frižidera),
- Od tri ponude koje su razmatrane jedna nije potpuna (nisu ponuđene sve tražene robe), a također smo zamijetili kako su isto bodovani različiti uvjeti plaćanja (avans i odgođeno plaćanje).
- Uz račun nije priložena odgovarajuća popratna dokumentacija o zaduženjima za sredstva koja nisu potrošnog karaktera,

Troškovi usluga referentnih laboratorija za kontrolu zaraznih bolesti (030)

- Uz račune za izvršene dijagnostičke pretrage bolesti riba dostavljen je izvještaj laboratorije o izvršenim analizama koji sa računovodstvenog aspekta nije adekvatan za kontrolu tačnosti fakturiranih usluga,
- Izbor dobavljača za obavljanje dijagnostičkih pretraga kod riba je izvršen putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavki u kome je sudjelovala jedna referentna laboratorija. Iz dokumentacije se nismo mogli uvjeriti kako su pregovarani svi aspekti ugovora (tehnički, ekonomski, pravni i drugi) u cilju postizanja ekonomski najpovoljnije ponude (prihvaćena je cijena iz ponude sa obrazloženjem kako odgovara raspoloživim sredstvima na programu posebnih namjena).
Revidirajući nabavku usluga referentnih laboratorija (proveden pregovarački postupak sa Institutom "Vaso Butoja") uočili smo sljedeće:

- Predsjedavajući komisije za nabavku usluga referentnih laboratorija nije potpisao izjavu o povjerljivosti i nepristranosti. Nismo upoznati sa razlozima nepotpisivanja izjave, ali ukazujemo na odredbe člana 6 (1) h) Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama gdje je rečeno kako svaki član komisije može sudjelovati u radu komisije tek kad potpiše izjavu o nepristranosti u odnosu na ponuđače,
- Vrijeme za prijem i otvaranje ponude je različito u zahtjevu za dostavljanje ponude u odnosu na tendersku dokumentaciju,
- Ugovorni organ je u tenderskoj dokumentaciji kao uvjet predloženog ugovora naveo avansno plaćanje, a u zapisniku je avansno plaćanje naveo kao zahtjev dobavljača u cilju garancije i adekvatne osposobljenosti,
- Obavljanje ugovorenog posla je predviđeno u razdoblju od potpisivanja ugovora (29.12.2006.) do 31.03. 2007. godine, dakle u budžetskoj 2007. godini, a izdaci su knjiženi na teret 2006. godine. Smatramo da ovakav način ugovaranja i plaćanja ne omogućava praćenje izvršenja ugovorenih obaveza,
- Izdaci po svom karakteru pripadaju drugom programu (kontrola zaraznih bolesti-program 050) ali je, kako smo saznali, zbog nedostatka sredstava na drugom programu knjižen na program 030.

Dijagnostičke aktivnosti i kontrola zaraznih bolesti (050)

Program je planiran u iznosu 400.000,00 KM, a isti je realiziran u iznosu od 399.671,46 ili 99,92 % od planiranog.

- Transferi laboratorijima za izvršene pretrage na ptičji grip (radi se o iznosu od 208.342,11 KM) su izvršeni na temelju računa referentnih laboratorija. Postupak izbora nije izvršen, način određivanja cijena nije do kraja jasan i transparentan. Napominjemo kako Zakon o javnim nabavkama određuje i nabavke koje su prouzrokovane nepredvidivim događajima, gdje se provodi postupak, ali sa skraćenim rokovima,
- Uz račun za tiskanje obrazaca nema otpremnice niti je potpisan prijem. Nije vršena procedura izbora dobavljača (isti dobavljač je u 2005. godini izabran za tiskanje druge vrste obrazaca),
- Prijem kompjuterske opreme nije potpisan, niti su nam prezentirani odgovarajući reversi o zaduženju,
- Kod provođenja procedura nabavke uočili smo sljedeće:
 - procedura je započeta u 2005. godini kad su bila planirana sredstva za ove namjene. U 2006. godini nisu planirana sredstva za kapitalne izdatke u okviru programa pa smo u prethodnoj reviziji preporučili pribavljanje odgovarajućeg mišljenja ili saglasnosti Ministarstva finansija i trezora o promjeni namjenske strukture unutar programa u 2006. Do okončanja revizije nije nam prezentirana dokumentacija o preduzetim aktivnostima po ovom pitanju,
 - kod bodovanja po podkriterijima bodovani su i kriteriji koje nije jednostavno odrediti i pravilno bodovati (kvaliteta opreme i reference ponuđača)
- Prilikom provođenja pregovaračkog postupka sa Veterinarskim fakultetom učinjene su iste nepravilnosti koje je komisija napravila prilikom provođenja pregovaračkog postupka sa Institutom «Vaso Butozan» (nije potpisana izjava o nepristranosti, neusklađeno vrijeme prijema ponude u zahtjevu i tenderskoj dokumentaciji, avansno plaćanje predloženo od strane ugovornog organa, nedefinirana količina uzoraka),

- Osim navedenih nepravilnosti uočili smo i kako je predsjedavajući komisije osoba koja je angažirana u poslovnom odnosu sa ponuđačem, što dovodi u pitanje njegovu nepristranost prema ponuđaču. Ugovorni organ je prilikom imenovanja komisije trebao voditi računa o mogućem sukobu interesa i u ovom slučaju odrediti drugog člana komisije,
- Plaćeni su troškovi usluga referentne laboratorije iz Danske po osnovu analiza izvršenih u 2005. godini za koje je ugovor potpisan 2006. godine (43.718,11 KM). Uz ovaj ugovor nam nije prezentirano Mišljenje Pravobranilaštva BiH,
- Izvršen je transfer novčanih sredstava Veterinarskom fakultetu na temelju odluke direktora za, kako se navodi u odluci, nabavu dijagnostike za vršenje pretraga na avijarnu influencu (ptičji grip), a povodom pojave avijarne influence u Srbiji. Odlukom nije preciznije definirano koje će se sve aktivnosti obavljati, ko će pratiti realizaciju aktivnosti, niti na koji način će se sredstva opravdati.

Po mišljenju revizije, transferi novčanih sredstava laboratorijima postaju praksa i trebalo bi ubuduće razmisliti o načinu kvalitetnijeg rješavanja pitanja angažiranja i opremanja laboratorija. Kad je u pitanju problematika određivanja referentnih laboratorija, revizija je mišljenja kako bi u ovaj proces trebalo obavezno uključiti Institut za akreditiranje BiH.

Uočene slabosti i nedostaci u procesu praćenja i evidentiranja prihoda su sljedeći:

- Iako je pomoćna evidencija kod izdavanja certifikata urednija nego ranijih godina, još uvijek se ne evidentiraju ulazi tj. zaduženja certifikatima kako bi se, uspoređenjem sa izdanim certifikatima, omogućilo savršenje sa stvarnim stanjem. Također smatramo kako bi trebalo na odgovarajući način pratiti i što je od izdanih certifikata iskorišteno (to podrazumijeva bolje evidencije na granici, češće dostavljanje izvještaja sa graničnih prelaza, izvještaja u određenoj formi kako bi se mogli koristiti odmah po prispjeću, a ne ponovo unositi u sistem i sl.)
- Tokom revizije uočili smo kako se određeni dio prihoda ne može savršeno uplatama u Glavnoj knjizi jer nije omogućen odgovarajući način praćenja (radi se o taksama za obradu rješenja, dio rješenja za upis u registar, rješenja za uvoz lijekova). Ni kod prihoda od certifikata nije omogućeno savršenje sa Glavnom knjigom trezora (po pomoćnoj evidenciji Ureda za veterinarstvo ovi prihodi iznose 270.180. KM). Napominjemo kako ovaj problem nije moguće riješiti bez suradnje sa Ministarstvom finansija i trezora.
- Kod evidentiranja prihoda na temelju naplate takse za veterinarsko-zdravstvene preglede uočili smo određene nedostatke na koje želimo skrenuti pažnju:
 - Tokom 2006. godine nije bilo kontinuiranog praćenja prihoda, tek je na kraju godine napravljena evidencija po graničnim prelazima i izvršeno savršenje sa uplatama evidentiranim u Glavnoj knjizi. Kasne i izvještaji sa granice o naplati taksi (za prvi kvartal 2007. godine još nisu dostavljeni izvještaji),
 - Pomoćna evidencija o prihodima koja je ustrojena na kraju godine sačinjena je u formi tablice sa podacima o pojedinačnim iznosima priznanica i ukupnom iznosu naplaćene naknade na svakom graničnom prelazu. Ovako organizirana pomoćna evidencija ne sadrži podatke o broju i vrstama određenih pregleda koji bi omogućio kontrolu ispravnosti obračunate naknade (definirani po vrsti pošiljke) kao i jesu li naplaćene sve naknade za koju je izdana potvrda o pregledu (ne prate se zaduženja i razduženja priznanica po serijskom broju). Smatramo kako je nužno

- unaprijediti postojeću pomoćnu evidenciju ove vrste prihoda kako bi se omogućila cjelovita kontrola nad istim,
- Naplaćene takse su u nekim slučajevima bile uplaćene na račun trezora i nakon 10-tak dana, pa bi ovom pitanju trebalo posvetiti više pažnje i riješiti na odgovarajući način.

Kada je u pitanju izvršenje budžeta, a posebno programa posebnih namjena, revizija je mišljenja kako se obavezno trebaju kreirati jasna i precizna pravila i procedure realiziranja istih, postojeća pravila i procedure dosljedno primjenjivati u svim slučajevima, te posebno voditi računa o cjelovitosti prateće dokumentacije na temelju koje se evidentiraju novčane transakcije.

3.4. IT Sistem

Ured za veterinarstvo je uspostavio informacioni sistem, gdje su svi računari povezani u lokalnu mrežu s pristupom na Internet, bez servera za centralizirano upravljanje mrežom. Ovaj informacioni sistem koji koristi Ured za veterinarstvo nije povezan sa informacionim sistemom Agencije za označavanje životinja, koja se nalazi u Banja Luci, iako potreba za njihovim povezivanjem postoji.

Revizijom je utvrđeno kako Ured za veterinarstvo nije uspostavio odgovarajuću organizacionu kontrolu nad uspostavljenim informacionim sistemom. Nisu propisane procedure za korištenje informacionog sistema, zaštitu podataka i pravljenje rezervnih kopija. Također nije izvršena interna klasifikacija podataka koja bi poslužila kao temelj za donošenje pravila pristupa mrežnim resursima, niti se prave rezervne kopije podataka što može dovesti do gubitka podataka koji se vode u elektronskoj formi.

Revizija preporučuje Uredu za veterinarstvo da izvrši analizu zajedničkih potreba sa Agencijom za označavanje životinja i napravi zajedničku strategiju razvoja informacionog sistema koja će biti u skladu sa razvojnom strategijom institucije. Strategija razvoja treba da predvidi i što skorije povezivanje postojećih informacionih sistema u jedinstven sistem. Ured za veterinarstvo bi trebao izvršiti klasifikaciju podataka na temelju kojih bi se dodijelila prava pristupa mrežnim resursima i propisati procedure za korištenje, upotrebu i zaštitu informacionog sistema, te kreirati tehničke i pisane procedure za pravljenje rezervnih kopija, u cilju bolje iskorištenosti resursa informacionog sistema.

Pored informacionog sistema Ureda za veterinarstvo revizija je posebnu pažnju posvetila i informacionom sistemu Agencije za označavanje životinja koja ima organiziran informacioni sistem za praćenje životinja (Eurovet) koji je dobiven u donaciji. Sistem pokriva sjedište Agencije na koje se putem Interneta trenutno povezuju Ured za unos podataka (KUP). Utvrđeno je kako dobavljač prilikom implementacije sistema nije konsultirao, niti uključivao domaće eksperte.

Za spomenuti sistem ne postoji dokumentacija vezana za opis i instalaciju istog, kao ni adekvatna strategija daljeg razvoja informacionog sistema. Tehničke procedure pristupa pojedinim dokumentima su provedene međutim nije kreirana politika pristupa određenim dokumentima, kao ni politika lozinki, koje bi trebale da budu dio nepostojeće sigurnosne politike. Pravi se redovan backup baze podataka i periodičan backup cijelog sistema, na diskovima i na magnetnim trakama, ali ne postoje procedure za kreiranje rezervnih kopija.

Postojeći serveri su zaštićeni licenciranim antivirusnim programom, dok se na klijentima koristi slobodna verzija antivirusnih programa. Ostali softveri su licencirani izuzev paketa MS Office, koji je djelomično licenciran. Uočeno je kako se ne vodi administratorski dnevnik o vođenju promjena na sistemu. Klijenti iz lokalnih mreža Agencije i Ureda za unos podataka nemaju pristup Internetu niti imaju mogućnost korištenja mail usluge.

Revizijom sistema Eurovet utvrđeno je kako isti odrađuje jedan segment poslovanja tj. kako ne daje cjelovitu funkcionalnost, što je posljedica toga da je sistem doniran, a ne implementiran prema zahtjevima Agencije uz učešće eksperata iz IT područja. Utvrđeno je kako nedostaju određeni izvještaji koji bi svakako bili korisni u svakodnevnom radu. Za poboljšanje rada sistema Agencija je razvila dodatnu aplikaciju za ušne markice što je doprinijelo unaprjeđenju rada sistema. Dodatna aplikacija međutim radi samo u sjedištu Agencije i ne može se koristiti u Uredu za unos podataka jer postojeći linkovi nisu dovoljni za rad iste. Ovim se samo djelomično unaprijedio softver za praćenje ušnih markica, jer se isti ne može koristiti na podlokacijama.

Sugeriramo Agencija za označavanje životinja kreiranje dokumentacije za opis i instalaciju sistema Eurovet, te sigurnosnu politiku koja treba da obuhvati fizičke i logičke mjere sigurnosti informacionog sistema. Također je nužno napisati procedure za kreiranje rezervnih kopija sistema i čuvanje istih i uvesti u praksu administratorski dnevnik o evidentiranju svih važnijih promjena na sistemu. Potrebno je osigurati nedostajuće licence za korištenje MS Office paketa. Razmotriti mogućnosti uvođenja usluga Interneta i elektronske pošte, u okviru čega treba planirati nabavku licenciranih antivirusnih programa za sve klijente koji budu koristili uslugu Interneta. Ured za veterinarstvo i Agencija za označavanje životinja bi trebale formirati ekspertni tim koji bi sačinio detaljnu analizu sistema Eurovet, utvrdio mogućnosti, predložio načine dalje implementacije i osigurao cjelovitu funkcionalnost spomenutog sistema. Analiza bi za rezultat trebala dati načine povezivanje i centralizacije sistema između Ureda i Agencije, mogućnosti implementacije dodatnih funkcionalnosti za popis životinja, kreiranje dodatnog modula (npr. web servera) za izvještavanje sa Eurovet sistema, povezivanje podlokacija sa centralnom lokacijom, kreiranje dodatnih izvještaja na sistemu kao što je Izvještaj o povijesti kretanja životinje, Izvještaj o praćenju putovnica i drugih izvještaja za koje analiza pokaže kako su potrebni radi veće funkcionalnosti sistema.

III KORESPONDENCIJA

Uredu za veterinarstvo je uručen nacrt Izvještaja na razmatranje i dostavljanje komentara na nacrt Izvještaja.

U ostavljenom roku od 15 dana, Ured za veterinarstvo nije dostavio svoje komentare na nalaze sadržane u nacrtu Izvještaja.

IV REZIME

Ured za reviziju je izvršio reviziju finansijskog poslovanja Ureda za veterinarstvo u skladu sa Zakonom o reviziji i INTOSAI standardima, uvažavajući opće uvjete okruženja u kojem je egzistirao Ured.

Revidiranjem poslovanja u 2006. godini ponovno smo utvrdili brojne nedostatke i propuste, te smo na temelju istih dali određene sugestije i preporuke u cilju unapređenja poslovanja Ureda za veterinarstvo koje se odnose na:

- nedostatke koji govore o slabostima sistema internih kontrola (vidjeti tačku 3.1.) sa posebnim akcentom na problematiku ušnih markica (vidjeti poglavlje 3.1.1. ovog Izvještaja);
- nepoštivanje procedura nabavki koje su regulirane Zakonom o javnim nabavkama (vidjeti tačku 3.2. i 3.3.1.);
- nedostatke i propuste u procesu izvršenja budžeta (vidjeti tačku 3.3.);
- problematiku funkcioniranja IT sistema (pogledati tačku 3.4. ovog Izvještaja)

**ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GENERALNI REVIZOR

Milenko Šego